Українська мова 5 клас

Текст.
Повторення
вивченого в 1-4
класах

заздалегідь, ненастанно, самооцінка

- 1. Що таке текст?
- 2. Назвіть основні ознаки тексту.

Шукаємо відповіді на запитання:

- 1. Чи кожну групу речень можна вважати текстом?
- 2. Як правильно дібрати заголовок до тексту?

Кожна людина іще з дитинства, навіть не підозрюючи того, живе у світі текстів. І ви слово ТЕКСТ чули задовго до того, як дізналися, що воно означає

Текст — це кілька і більше речень, які розміщені послідовно й пов'язані між собою за змістом.

Текст — це група речень, об'єднаних між собою

темою (змістом)

основною думкою

граматично

Ознаки тексту

наявність теми й основної думки

наявність двох і більше речень

пов'язаність речень за змістом

послідовність та завершеність викладу

граматичний зв'язок між реченнями

Засобами граматичного зв'язку речень у тексті є:

послідовність розташування речень;

порядок слів у реченнях;

інтонування речень.

Структура тексту

У тексті є вступ (зачин), основна частина й кінцівка.

- **Вступ** готує нас до сприйняття того, про що йтиметься в тексті.
- В основній частині розкривають зміст тексту.
- Кінцівка це підсумок усього сказаного.

Тема тексту — це те, про що в ньому йдеться.

Тема тексту — це його зміст, те, про що (або про кого) в ньому йдеться.

Вправа 427. Прочитайте записане в лівій і правій колонках. У якій із них розміщено текст? Як ви розпізнали?

Самооцінка та впевненість у собі — різні речі. Впевненість у собі — це позитивне оцінювання наших рис, можливостей. Самооцінка — це психологічне й емоційне самовідчуття. Мати високу самооцінку — означає цінувати себе та знати, що ти заслуговуєш у житті найкращого (Д. Браун, Н. Кей).

Самооцінку можна підвищувати різними способами. На схилах гори ще лежав сніг. З Русланом завжди було цікаво. Канікули от-от розпочнуться! Дівчинка все ще не могла придумати гарне ім'я для третього кошеняти.

Вправа 428. Розгляньте схему. Що вам відомо про ознаки тексту?

1. Наявність основної думки. 2. Тематичний зв'язок між реченнями.

3. Інформативність.

4. Завершеність.

Прочитайте речення, виконайте завдання, подані після них.

- ___Одного ранку Сонце піднялося над горами.
- Спочатку воно торкнулось промінчиками полонини.
- Білою ковдрою вкривала вона верхівку.
- ▲ Заглянуло крізь двері у хлівець, наче промовляло: «Час прокидатися».
- Далі на іншій горі побачило Сонечко хмару.

Текст належить до стилю

- **А** науковий
- **Б** розмовний
- **В** художній
- Г офіційно-діловий

Темою тексту є

- **А** Сонце піднялося над горами.
- **Б** «Час прокидатися!»
- В Сонечко побачило хмару.
- Г Ранок у горах.

Заголовком тексту може бути

- **А** Гори
- **Б** Ранок
- В Промінці сонця
- Г Ранок у горах

Домашнє завдання

Прочитайте, доведіть або спростуйте думку, що це текст (усно), доберіть заголовок, складіть план (текст не переписуєте).

Щоранку, прокинувшись у певний час, тисячі хлопчиків і дівчаток в усьому світі починають ранкову гімнастику. Здавалося б, як добре поспати ще півгодинки! Адже попереду багато важких справ. Чи варто брати на себе клопіт – згинатися і розгинатися, розводити руки і присідати?

Варто!

Ранкову гімнастику недарма називають зарядкою. Ці десять хвилин заряджають людину енергією на цілий день.

Вночі, поки ми спимо, наше тіло відпочиває. Його м'язи розслаблені, серце й легені працюють уповільнено. Як же швидко розбудити весь організм?

Для цього і існує зарядка. Ця коротка гімнастика примушує нашу кров скоріше бігти судинами, суглоби — розправитися, м'язи — наповнитися силою, легені — сильніше вдихати повітря. Людина стає бадьорою, у неї з'являється хороший настрій, бажання рухатися, працювати.